

Sportpark Zuid 1850-2018: de geschiedenis van een plek

Nol Verhagen Midden in Bussum, ingeklemd tussen de Abraham Kuyperlaan, de Lorentzweg, de Voormeulenweg en de Ceintuurbaan, ligt Sportpark Zuid. Aan de hand van www.topotijdreis.nl kunnen we de geschiedenis van die plek volgen. Topotijdreis maakt gebruik van de verschillende topografische kaarten die op gezette tijden van heel Nederland werden en worden gemaakt. Daarop is van iedere plek in Nederland te zien hoe die zich in de loop van de tijd heeft ontwikkeld.

Omstreeks 1850 zien we dat het gebiedje waar zich nu Sportpark Zuid bevindt ver buiten de bebouwde kom van Bussum ligt, op de Bussumereng. Vanuit het dorp loopt een weg naar het oosten, de Huizerweg. Ten zuiden daarvan loopt de Voormeulenweg, niet meer dan een pad tussen de akkers. Wat nu de Laarderweg is, heet de Doodeweg, een herinnering aan de weg naar het kerkhof in Laren, Sint Janskerkhof. Rechtsboven zien we nog net een stukje van de Amersfoortsestraatweg. In het midden is een lichte verhoging zichtbaar: daar zal enkele decennia later Werk IV verrijzen. Het hele gebied doet nog dienst als akkerland.

Rond 1870 treffen we op die lichte verhoging inderdaad Werk IV aan. Dit was het hoofdonderdeel van een ring van versterkingen ten zuiden van de Vesting Naarden. Het werd geflankeerd door lunetten bij de Brinklaan en bij de kruising van de Huizerweg en de Amersfoortsestraatweg, met de daarbij behorende Verboden Kringen (niet op het kaartje aangeduid). Het gebied behoorde toen nog tot de gemeente Hilversum. Om Werk IV te bouwen werd het terrein ten noorden daarvan afgegraven – daar ontstond dus een kuil. Het sportparkje dat

daar later ontstond werd dan ook de Kuil genoemd.

Op het volgende kaartje van omstreeks 1920 is Werk IV (om strategische redenen?) maar schematisch aangeduid. We zien wel de bebouwing langzaam oprukken: ten noorden en ten zuiden van de Huizerweg wordt inmiddels gebouwd. Linksonder is ook de Koningin Wilhelminaschool aangegeven, die in 1898 is gebouwd.

Dan hebben we een opname uit 1938. Tussen de Voormeulenweg en Werk IV is in de werkverschaffing een sportcomplex aangelegd. Ten zuiden van Werk IV is nog goed het restant aan akkertjes te zien, die oorspronkelijk de hele eng besloegen.

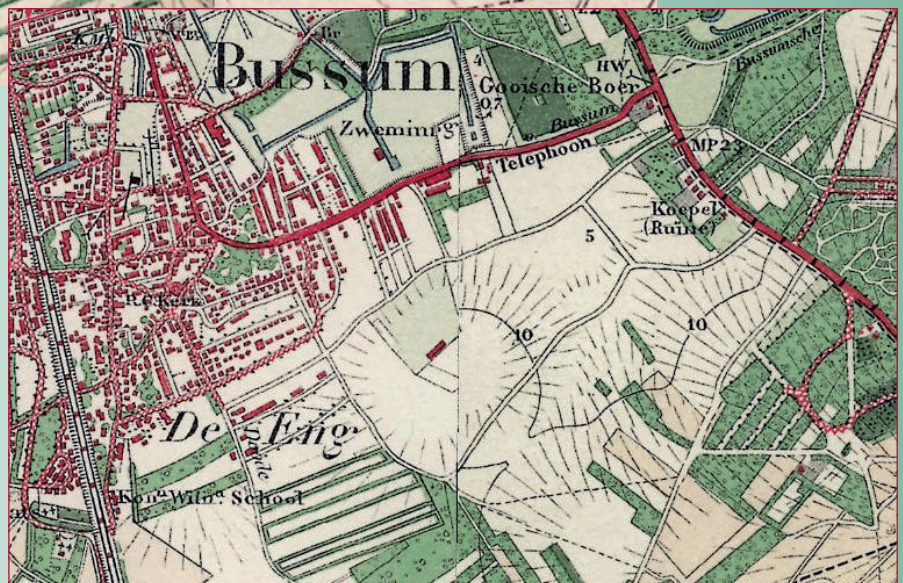
Een grote sprong voorwaarts naar 1960. De bebouwing in het oostelijke en zuidelijke gebied van Bussum (respectievelijk het Bredius- en het Vondelkwartier en het gebied tussen de Huizerweg en de Ceintuurbaan) is explosief gegroeid. In 1926 was de zogenoemde Kringenwet opgeheven en kon er eindelijk rondom de voormalige forten worden gebouwd. Er is ook een begin gemaakt met de ontwikkeling van de Westereng (de Ceintuurbaan bestond in 1960 al, maar is op deze kaart nog niet

Opname omstreeks 1850

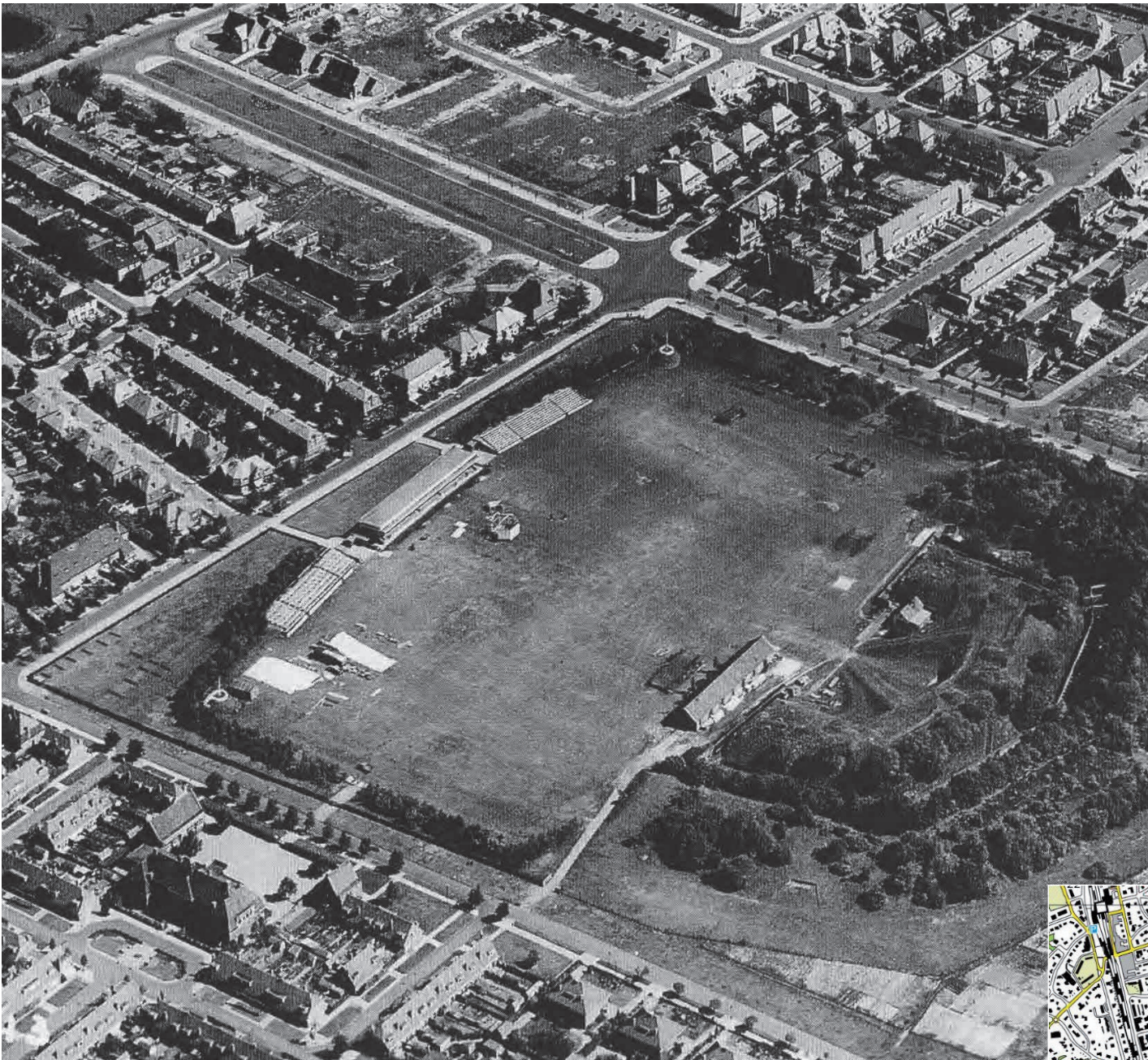

Opname omstreeks 1870

Opname omstreeks 1920

Opname uit 1938 (foto afkomstig uit Bussum van boven bekeken)

aangegeven). Het gebied rond Werk IV is nu helemaal in gebruik genomen als sportpark.

In 1970 is de Westereng volgebouwd. Er wordt nu ook in de Oostereng gebouwd. Het sportpark is al vrijwel helemaal omringd door bebouwing. 't Spant staat nog niet op deze kaart, hoewel dat al in 1969 is opgeleverd.

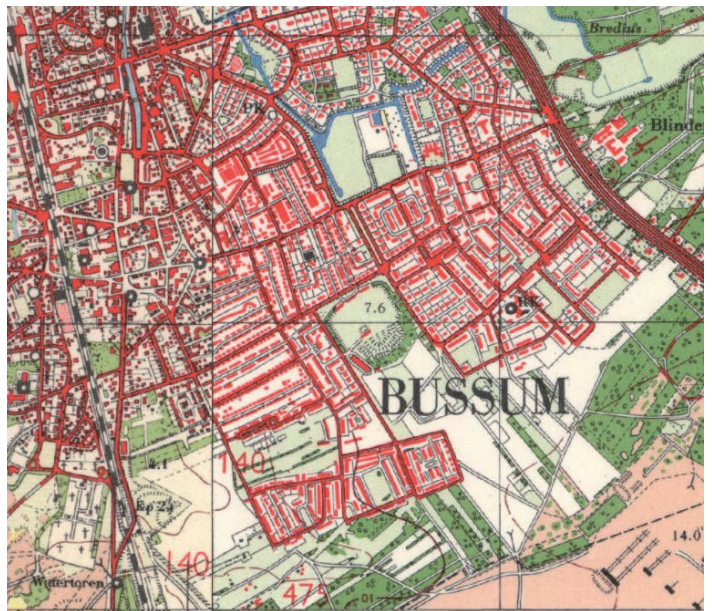
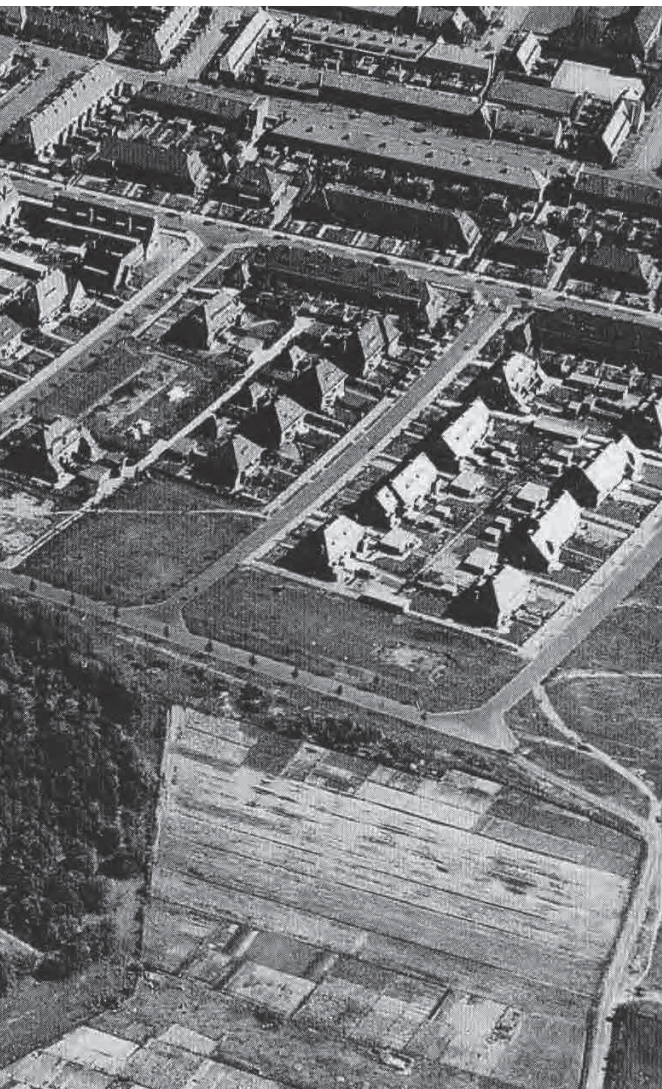
In 1980 vinden we 't Spant wel terug. Ook is nu voor het eerst sprake van het sportpark. Rechtsboven is de A1 duidelijk waarneembaar.

Tot slot een opname uit 2018. 't Spant is veranderd in Spant! De s'jes ten noorden en ten zuiden van Spant! markeren de ligging van de atletiekbaan en de velden van SDO. Bussum is zo goed als af.

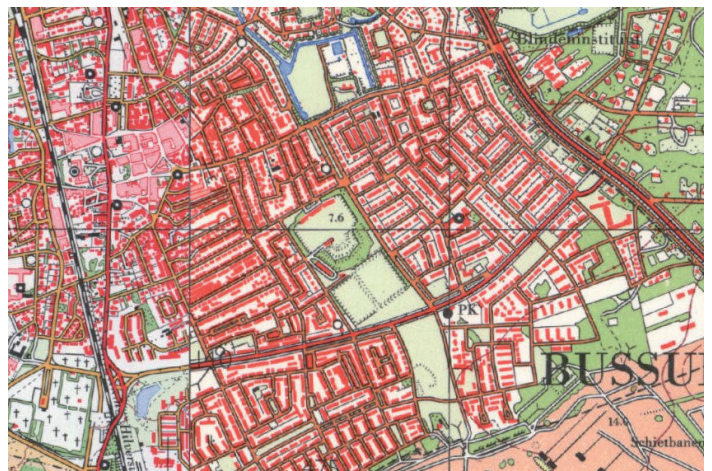

Opname omstreeks 2018

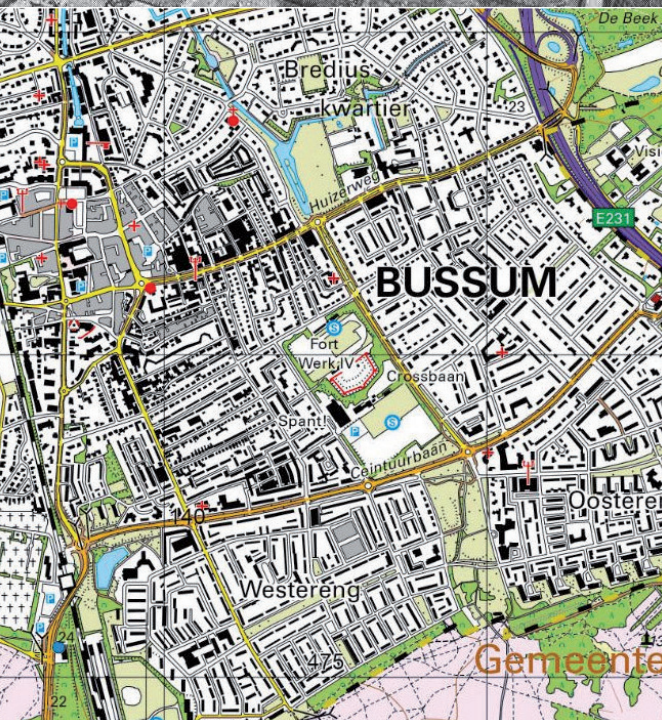

Opname omstreeks 1960

Opname omstreeks 1970

Opname omstreeks 1980